

BLÄNDAREN

Kalendern

Deadline för nästa nummer är 21/9

31 augusti Månadsmöte på ABF, Midgårdsgatan

Varje tisdag kl 18.00 kan du komma och se veckans bilder i projektet 365 dagar i Östersund på ABF Midgårdsgatan 8.

Det är spännande och intressant att se och diskutera veckans bilder. Du har väl anmält dig till fotografering? Du kan meddela vilka dagar du vill fotografera till:

kontakt365@storsjobygdensfotoklubb.se

.....

TILL SALU

Klubben säljer sin gamla **Fotoskrivare A4. En Canon Pixma IP 5200**, skrivaren är till åren kommen men fungerar bra. Det följer med tre nya färgpatroner, strömkabel, programskiva och hållare för Direktutskrift på CD/DVD. USB- kabel tillkommer. **Pris 400:- kr.** Det är bara vad färgpatronerna kostar så priset är rimligt. Och som vanligt, först till kvarn. Frågor kontakta Reinart 0706008463

Hjärtligt välkomna!

Nya medlemmar

Tomas Andershem

Pehr Åkerblom

Ordföranden har ordet

Hej!

Ja nu kan man väl säga att vi klarat av sommaren med många upplevelser och bilder i bagaget. Jag hoppas att det är många medlemmar som vill komma på våra månadsmöten och visa era bilder.

Under hösten har vi månadsmöten den sista söndagen i varje månad förutom december. Boka in dessa söndagar och kom och var med i dom aktiviteter som planeras.

Hör gärna av er till mig el styrelsen angående förslag på aktiviteter. Telefon och mail finns på vår hemsida eller i senaste numret av Bländaren.

Nu börjar vi också snart vara inne i slutskedet av fotoboken 365 dagar i Östersund. Jag vill uppmana alla att boka en eller flera fotodagar. Vi har 18 veckor kvar av 52. Titta på vår kalender på hemsidan och boka in en fotodag. Gör det gärna tillsammans med någon.

Medlemsantalet ligger mellan 60-70 medlemmar. Ett tag hade vi ca 100 medlemmar registrerade men det visar sig att vi har många som inte betalat för 2014. Vi kommer ganska snart att rensa i medlemsregistret och då kommer dom som inte betalat att inte få tillgång till Bländaren och till vår facebook sida. En sista uppmaning skicka in medlemsavgiften eller kom till nästa månadsmöte och betala kontant.

I höst skall vi komma igång med en grundkurs för nybörjare och jag hoppas att vi kan bli så många att vi skulle kunna starta en till efter nyårsskiftet. Jag vet att det finns några som också efterfrågar kurser i bildbehandling t.ex. Lightroom, vi får se vad vi får för gehör på månadsmötena.

Kom på vårt nästa månadsmöte den 31 augusti och tyck till om aktiviteter inför hösten.

Med vänlig hälsning Orvar Dahlberg

.....

Fotoutställning på FJälmuseet i Funäsdalen. Finns intresse för en utflykt senare halvan av september?

<http://www.fjallmuseet.se/fjallmuseet/besokosshyralokal/kalendarium/kalendarium/istereoskopetsacredlegacyedwardscurtisandthenorthamericanindianbilderavnilsthomasson.5.fc44802143e710686c99d.html>

Anmäl intresse till
Reinar Persson
tel 0706008463

Allmän info

Uthyrning

Det finns dia/filmskanner att hyra. Pris 500:- kr i depositionsavgift och 50:- kr i hyra för två veckor. Depositionsavgiften får ni tillbaka om skannern återlämnas oskadd och felfri.

Skärmkalibrator

pris 200:- kr som ni får tillbaka vid återlämnandet om den återlämnas oskadd och felfri. Hyrtid en vecka.

Bakgrundsstativ

för porträtt och produktfotografering. En stor 3 x 3 m stativ med blå duk, men man kan även använda presenningar, lakan mm som bakgrunder på den. Samt en före detta silverfärgad filmduk med stativ, bra för porträtt storlek ca 175 x 175 cm. Bakgrunderna är privata men uthyres till behövande för 150:- kr per gång. Hyrtid får diskuteras vid varje tillfälle.

Sensorrengörare

Vi har även en rengöringspensel för sensorer, så att ni kan få hjälp att rengöra den om det är någon smuts som inte vill försvinna med kamerans egen rengörare. Kontakta Thomas Karlsson för att få hjälp. Kom ihåg att batteriet måste vara fulladdat vid rengöringen.

Utskrifter

Vi har möjlighet att hjälpa er med utskrifter till utställningar tävlingar eller vad ni nu vill göra med dem. Storlekar från 10 x 15 cm till A3+ som är 33 x 48 cm på vår Canonskrivare. Även större bilder kan skrivas ut under vissa omständigheter på vår stora hp skrivare upp till 60 x 90 cm. **All försäljning av utskrifter och kapaplattor sker mot kontant betalning.** Ni tycker säkert att vi är dyra på utskrifterna, men vi kan inte hålla samma priser som på Internet. Eftersom vi gör små inköp så blir priserna högre, och fraktkostnaderna större per enhet, och vi måste försöka få tillbaka de utlägg som blir så att klubben inte går i konkurs. För utskrifter och plattor kontakta Reinart P eller Thomas K och avtala tid för utskrifter.

Prislista

Fotoutskrifter

10 x 15 cm 6 kr/st

A4 25 kr /st

A3 50 kr/st

A3+ 60 kr/st (för tillfället endast matt)

40 x 60 cm 100 kr/st

60 x 90 cm 200 kr/st

Kapaskiva förklustrad på en sida vit.

A3 28 kr/st (29,7 x 42 cm)

A2 65 kr/st (50 x 70 cm)

Även om det har gått en tid sedan utställningen på Jamtli så är det kanske intressant att få reda på vilken sorts bilder publiken gillar. Här är resultatet:

Röstning vid fotoutställning på Jamtli nationaldagen 2014

Bild nr	Antal röster	Fotograf och bild	Plats nr
19	24	Thomas Karlsson Kolåsen	Delad 1
33	24	Sven Olof Färnström Skrotbil i naturen	Delad 1
8	24	Thomas Karlsson Flygplansstart	Delad 1
35	23	Thomas Karlsson Bäckravin i Åre	4
31	14	Reinar Persson plöjning med trespann	5
10	10	Reinhold Skoglund Kungsörn vid Lauvsnes	6
5	9	Björn Englund vattenkran i moln	7
38	8	Reinar Persson Timmerskotning	Delad 8
12	8	Reinhold Skoglund Andfågel	Delad 8
14	7	Reinar Persson Lappuggleunge	10
37	5	Dick Enebro Fjäril	Delad 11
47	5	Dick Enebro Flygande gäss	Delad 11
75	5	Reinar Persson Lappuggla	Delad 11
43	4	Dick Enebro Svanar	Delad 14
46	4	Håkan Fagerström Gorilla	Delad 14
79	4	Håkan Fagerström Sunne kyrka	Delad 14
11	4	Leif Pettersson Träd i vinterskrud	Delad 14
36	3	Reinhold Skoglund Färger i naturen	Delad 18
76	3	Reinhold Skoglund Lavar	Delad 18
41	2	Leif Pettersson Frösöbron	Delad 20
88	2	Inga-Lill Fredriksson Närbild	Delad 20
9	2	Sven Olof Färnström Klippor vid kusten	Delad 20
30	2	Håkan Fagerström Guckusko	Delad 20
15	2	Leif Pettersson Strandkant	Delad 20
92	2	Kjella Jonsson Okänt motiv	Delad 20
20	2	Sven Olof Färnström Flätad bild	Delad 20
50	1	Håkan Fagerström Vallsundsbron	Delad 27
44	1	Inga-Lill Fredriksson mönster i trä	Delad 27
61	1	Kjella Jonsson Okänt motiv	Delad 27
Summa röster		205	

De tre bilder som delade förstaplatsen finns på nästa sida

Flygplansstart

Fotograf Thomas Karlsson

Kolåsen

Fotograf Thomas Karlsson

Skrotbil i naturen

Fotograf Sven Olof Färnström

Visste ni att....

Jämtlands landskapsinsekt är **stormhattshumlan**. Den är specialiserad på att söka nektar i nordisk stormhatt som är ganska vanlig i fjälltrakterna men även växer nedanför fjällen. Just det här fotot är taget på andra sidan Ångegränsen, i ett fint naturreservat som heter Granbodåsen, i slutet av juni i år. Att det är just en stormhattshumla kan man sluta sig till inte bara av utseendet utan även av såväl valet av blomma som av den långa tungan som den håller ute mellan blombesöken, något som syns tydligt på den här bilden. Tungan måste vara lång för att humlan ska nå nektarn i stormhattens blomma.

Jan Östlund

HDR - men ändå inte HDR

/Sven Olof Färnström

HDR-bilder brukar ju vanligtvis vara lite "skruvade" i färger och kontrast. Men man kan faktiskt utnyttja HDR-tekniken utan att skruva till det. Ni har säkert under sommaren fotograferat en del, som ni tyckte när ni stod där med kameran, vackra vyer. Tyvärr brukar dom bli lite diffusa. Det vackra fjället i bakgrunden försvinner lite i soldiset. Ni känner igen det, eller hur? Jag har hundratal sådana bilder från mina fjällvandringar bl a.

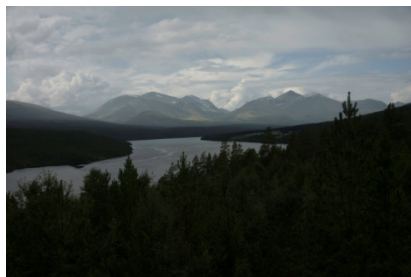
Hur gör man då för att bilden ska se ut ungefär så som man upplevde det? Det är här HDR-tekniken kommer in. Till att börja med så ska ni ställa in kameran på AEB, exponeringskompensation. Jag brukar då ställa in på +/- 2 steg. Kameran ska också vara inställd på serieexponering. Det betyder att kameran, i mitt fall en Canon 60D, automatiskt tar tre bilder i snabb följd, en normalt exponerad, en 2 steg underexponerad och en 2 steg överexponerad. Så här ser kameran inställningsmeny ut:

De tre bilderna ser ut så här:

Normalexponerad

Två steg underexponerad

Två steg överexponerad

När bilderna är importerade till Lightroom så markerar jag de tre exponeringarna och exporterar dom till HDR Efex Pro 2. I det här fallet valde jag förinställning 02, "Balanced". Därefter "Save" utan att skruva till det något. Bilden kommer nu tillbaka till Lightroom som en Tif-fil. I framkallningsläget har jag bara gjort några små justeringar. Ursprunget är ju obehandlade Raw-filer. Det jag gjort är en svag ökning av *Kontrast* och *Klarhet* samt en mycket svag ökning av *Lyster*. Sedan i *NML/Mättnad* letat rätt på det blåa i himmeln med pipetten och förstärkt den blå nyansen något. Så här blev slutresultatet:

Om ni nu har vyer som ser disiga ut men endast en exponering så kan man fuska lite i Lightroom. Skapa två *Virtuella kopior* av bilden. Därefter drar du ner exponeringen två steg i kopia 1 samt upp två steg i kopia två. Vips så har du de tre olika exponeringarna. Kanske blir de inte lika bra som om kameran gjort dem men ändå. Dagens moderna digitalkameror har ett så stort dynamiskt omfång, förmåga att återge allt från den ljusaste ton till den mörkaste. Testa! Det brukar fungera.

Fjärilar

Jag tittade igenom sommarens foton för att om möjligt få en idé till Bländaren.

Jag kollade på mina fjärilsbilder och tänkte att det kan väl vara kul att få visa de jag fotat under juni, juli och augusti. Det var bara det att jag kom upp i över 40 olika arter.

Det blir för många, så nu begränsar jag mig till att visa 12 av dessa. Valet föll på de fjärilar som skiljer sig mest från varandra både i färg, storlek och form.

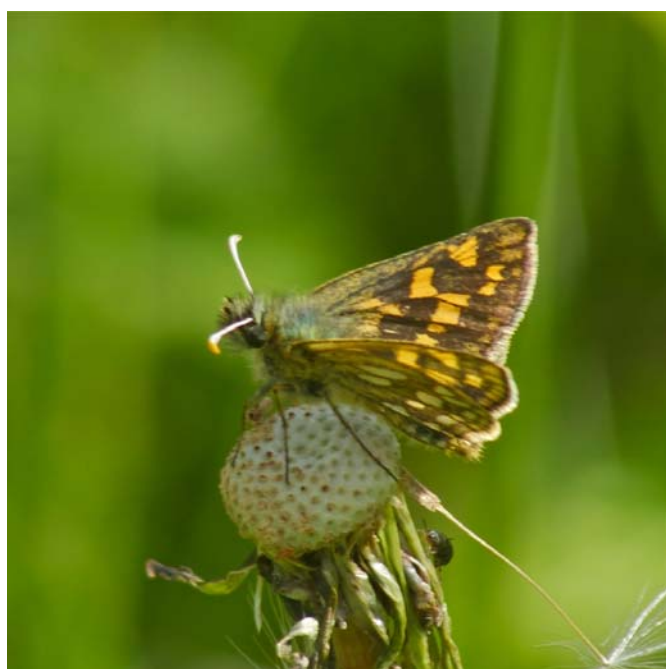
Att fota fjärilar är väldigt omväxlande och lärorikt. Ibland kan det vara relativt enkelt, men oftast är det svårt, tålamodsprövande, irriterande och svettigt. Man lär sig om deras olika beteenden, favoritföda och favoritmiljöer.

Fotografiskt lär man sig också en hel del. Jag tänker då på kameran, dess inställningar, komposition av bilden och inte minst om sig själv.

Text och Foto: Dick Enebro

Ängsvitvinge

Gulfläckig glanssmygare

Rutig buskmätare *Chiasmia clathrata*

Brun blåvinge, hona

Ängsblåvinge, hane

Mindre igelkottspinnare

Svavelgul höfjäril, hane

Sotmätare

Vitfläckig guldvinge, hane

Citronfjäril, hona

Aurorafjäril, hona

Violett blåvinge

Röros, eller, varför tilltalar gamla miljöer en fotograf?

Sommarens resa till dottern i Årjäng gick via Norge. Ville testa Norges terroristberedskap. Vi tog vägen via Härjedalen och efter att visat vår EU-leg vid tullstationen i Vauldalen önskade den vänlige polisen oss "Go tur". Beredskapen var god. Första anhalten blev Röros. Jag kommer ihåg mitt första besök där. Det var i mitten av 60-talet. Jag sprang runt och fotograferade som en galning med min Yashica, laddad med Tri-X. Negativen finns kvar. Ska nog leta fram dom och kanske skanna några. Men varför tilltalar gamla miljöer oss fotografer? Ja, åtminstone de flesta av oss. Av någon anledning tycks det vara lättare att hitta motiv i sådana miljöer. Lika dant blir det när vi semesterar vid Medelhavet. Är det för att de skiljer sig från vår moderna rätvinkliga betong- och glasmiljö. Hur som helst, det är trevligt att promenera runt i Röros och kika in i olika innergårdar. Här kommer ett urval av min bildskörd.

Harald Solbergs Plass

Gamla hus vid slagghögarna

Vinterns vedförråd under tak

Garageportar

Vilar i fönstret

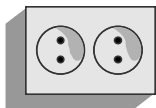
Turistfälla

Efter en natt i Röros gick färden vidare mot Lillehammer. Vi tog en "turistväg" som det kallas på vägkartan, förbi Rondane nationalpark. Bilden i HDR-artikeln är därifrån. Sedan vidare mot Oslo och slutligen innan ankomst till Årjäng en avstickare till bilkyrkogården i Båstnäs, söder om Töcksfors. Den får ni inte missa om ni har vägarna förbi. Ja, den här turen tog ju några dagar, men det är en annan historia.

Här en bild som visar bilkön som aldrig ville släppa. Förarna gav tydligen upp och lämnade bilarna kvar. Där står dom än.

Vid ratten:
Sven Olof Färnström

KONTAKTSIDAN

Styrelsen 2013

Styrelsen 2014

Ordförande:

[Orvar Dahlberg](#) 072-747 42 00

Kassör:

Yvonne Larsson 070-244 74 57

Sekreterare:

Reinhold Skoglund 070-621 05 50

Kjella Jonsson 070-217 46 74

Ledamöter:

Annika Thunström 070-529 41 62

Björn Englund 070-254 25 21

Thomas Karlsson 070-566 60 40

Suppleanter:

Leif Pettersson 070-329 19 63

Dick Enebro 070-230 45 57

DIFO-ledamot:

Kerstin Andersson (Vill gärna ha in synpunkter som rör Mellannorrländska distriktet)

Ansvarsområden:

Hemsidesansvarig:

[Leif Pettersson](#), 070-329 19 63

Bländarredaktör:

[Annika Thunström](#) 070-529 41 62

Tävlingsansvariga:

Sven-Olof Färnström 070-219 01 23

Inga-Lill Fredriksson 073-612 10 27

Kjell-Svantesson 070-651 63 16

Materialförvaltare:

Björn Englund 070-254 25 21

Reinar Persson 070-600 84 63

Valberedning:

Jan Johansson 072-233 25 15

Sven-Olof Färnström 070-219 01 23

Kontaktman utställning på Jamtli:

Thomas Karlsson 070-566 60 40

Revisorer: Yvonne Larsson

Hemsida <http://www.storsjobygdensfotoklubb.se>

Facebook <https://www.facebook.com/groups/332677700178449/>

Styrelsen: info@storsjobygdensfotoklubb.se

Tävling: tavling@storsjobygdensfotoklubb.se

365 dagarprojektet:

kontakt365@storsjobygdensfotoklubb.se

Webmaster:

webmaster@storsjobygdensfotoklubb.se

Utflykt med kort varsel:

utflykt@storsjobygdensfotoklubb.se